

ภาคผนวก

อภิธานศัพท์

1. **ปัจจัยความเสี่ยง** หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใดและจะเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการความเสี่ยง ในภายหลังได้อย่างถูกต้อง
2. **โอกาส** หมายถึง ความถี่หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ตามที่ระบุไว้ในปัจจัยเสี่ยง
3. **ผลกระทบ** หมายถึง ผลเสีย หรือระดับความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้น หากเกิดเหตุการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ ตามที่ระบุไว้ในปัจจัยเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์
4. **ระดับความเสี่ยง** หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง
5. **ผู้รับผิดชอบ** หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ที่ต้องดูแลให้มีการดำเนินกิจกรรม ตามแนวทางจัดการความเสี่ยง
6. **การติดตามประเมินผล** หมายถึง ขั้นตอน รายงาน หรือ เอกสารอ้างอิง ที่เป็นเครื่องมือในการแสดงผลหรือติดตามผลของการจัดการความเสี่ยง
7. **แผนกลยุทธ์** การวางแผนงานสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมาย และองค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ในอนาคต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของทุกฝ่าย ภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ SWOT Analysis กล่าวคือ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคาม (อุปสรรค) ในกรอบระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อประกอบการวางแผนในการใช้วิธีการ และทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด
8. **การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ/ผลิตภัณฑ์** หรือการวิเคราะห์โครงการ/ผลิตภัณฑ์ในด้านต่างๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าโครงการ/ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมานั้นมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและสังคมตามมาในภายหลังและสามารถทำให้บรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายใต้ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและเวลา ดังนั้นการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ/ผลิตภัณฑ์จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์โครงการทางด้านอุปสงค์หรือตลาด ทางด้านเทคนิค ทางด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์ ทางด้านการบริหารจัดการ ทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม
9. **คำบรรยายลักษณะงาน Job Description (JD)** คือเอกสารแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบขอบเขตของงานแต่ละตำแหน่ง ซึ่งจะต้องระบุคุณสมบัติ ขอบเขตการทำงาน ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมถึงโครงสร้างของการบริหารงานให้ชัดเจนที่สุด JD ที่ดีนั้นจะสามารถระบุได้ว่าตำแหน่งนั้นจะต้องทำงานอะไรบ้าง ตำแหน่งนี้อยู่โครงสร้างไหนขององค์กร มีสายการบังคับบัญชาอย่างไร รวมไปถึงฝ่าย HR สามารถรู้ได้ว่าควรจะพัฒนาทักษะอะไรให้ตำแหน่งนี้เกิดความก้าวหน้าด้วย

10. **คุณลักษณะเฉพาะตำแหน่งงาน Job Specifications (JS)** เป็นรายละเอียดคุณสมบัติของพนักงานทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และองค์ประกอบอื่น ซึ่งใช้ในการทำงานเฉพาะอย่างเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
11. **5C (The 5Cs of Credit) หรือเกณฑ์การให้สินเชื่อ** คือ เงื่อนไขที่สถาบันการเงินใช้พิจารณาอนุมัติสินเชื่อ สถาบันการเงินส่วนใหญ่จะประเมินศักยภาพของผู้กู้และความสามารถในการชำระหนี้ โดยวิเคราะห์จากข้อมูล 5Cs ดังต่อไปนี้
- 11.1) **Character** คือ การวิเคราะห์คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้กู้ เช่น สถานะ การศึกษา อายุ หน้าที่การงาน ประวัติการชำระสินเชื่อ เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้กู้และความตั้งใจในการชำระเงินกู้
- 11.2) **Capacity** คือ การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ ส่วนใหญ่พิจารณาจากฐานะทางการเงิน เช่น เงินเดือน รายได้อื่นๆ ภาระหนี้สิน ข้อมูลเครดิต ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ เป็นต้น
- 11.3) **Collateral** คือ การวิเคราะห์หลักประกันหรือสินทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันการกู้ยืมหรือผู้ค้ำประกัน เพื่อลดความเสี่ยงในกรณีที่ผู้กู้ทำผิดเงื่อนไข เช่น การขอสินเชื่อเพื่อซื้อบ้านจะใช้บ้านที่ซื้อเป็นหลักประกัน
- 11.4) **Capital** คือ การวิเคราะห์เงินทุน สถาบันการเงินจะประเมินเงินทุนของผู้กู้จากสินทรัพย์ (Asset) หรือความมั่งคั่งสุทธิ (Net Worth) ซึ่งอาจจะวิเคราะห์จากข้อมูลในใบสมัครขอสินเชื่อ (Credit Application) และข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น บัญชีเงินฝาก แหล่งที่มาของรายได้ เป็นต้น
- 11.5) **Condition** คือ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม ที่จะมีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น
12. **วงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ** คือ วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาวะผูกพันได้ ซึ่งจำกัดสำหรับรอบปีบัญชีหนึ่งๆ ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
13. **จำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาวะผูกพันแล้ว ประกอบด้วย**
- 13.1 จำนวนเงินที่เบิกจากวงเงินเบิกเกินบัญชี หรือเงินกู้ยืมอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
- 13.2 จำนวนเงินกู้คงเหลือเฉพาะส่วนที่ได้รับเงินกู้แล้วของสัญญาเงินกู้ที่ระบุนำจ่ายเงินกู้หลายงวด
- 13.3 จำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญาที่ระบุนำจ่ายให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว
- 13.4 จำนวนเงินที่ระบุนำตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่น ซึ่งสหกรณ์เป็นผู้ออกและยังไม่ได้ชำระเงินตามที่ระบุนำตัวสัญญาใช้เงิน
- 13.5 จำนวนเงินที่รับฝากจากสหกรณ์อื่น แต่ทั้งนี้ไม่นับรวมจำนวนเงินที่ชุมนุมสหกรณ์รับฝากจากสหกรณ์สมาชิก
- 13.6 จำนวนเงินที่สหกรณ์ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกัน

14. KYC (Know Your Customer) หมายถึง กระบวนการทำความรู้จักกับลูกค้าที่ผู้ให้บริการ
ทำความรู้จักลูกค้าผ่านการระบุตัวตน และพิสูจน์ตัวตนอย่างถูกต้อง

หมายเหตุ ข้อ 12 และ ข้อ 13 ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณา
ให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน 2561

ตัวอย่างการให้คะแนนความเชื่อถือ (Credit Scoring)

สภาเครดิตยูเนียนโลก (World Council of Credit Unions : Woccu) ได้จัดทำ Credit Scoring โดยให้ความสำคัญกับ Capacity คือ ความสามารถในการชำระหนี้มากที่สุดถึง 50 คะแนน และ C ตัวอื่นๆ ก็มีความสำคัญลดหลั่นกันไป โดยใช้ข้อมูลของผู้กู้เป็นตัวกำหนดคะแนน มีรายละเอียด โดยสังเขป ดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ลักษณะนิสัยของผู้กู้ (Characteristic)	30	
1.1 ประวัติการชำระคืนกับสหกรณ์และองค์กรการเงินอื่น	15	
1.2 เกียรติยศและชื่อเสียงในหน่วยงานและชุมชน	7	
1.3 ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย (เปลี่ยนที่อยู่บ่อยหรือไม่)	5	
1.4 มนุษยสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน	3	
2. ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity)	50	
2.1 ความมั่นคงในอาชีพ (ทำงานมาแล้วกี่ปี)	10	
2.2 ผู้กู้มีรายได้เป็น รายวัน รายเดือน ทุก 6 เดือน	10	
2.3 รายได้สอดคล้องกับเงื่อนไขการชำระหนี้เป็นงวดหรือไม่	10	
2.4 ระยะเวลาชำระคืนสอดคล้องกับระยะเวลาทำงานที่เหลือหรือไม่	10	
2.5 มีหนี้กับองค์กรการเงินอื่นอีกหรือไม่	10	
3. เงินทุน (Capital)	5	
- ฝากเงินกับสหกรณ์สม่ำเสมอหรือไม่	1.5	
- มีทรัพย์สินส่วนตัวที่ปราศจากภาระผูกพันหรือไม่	1.5	
- ทรัพย์สินที่มีอยู่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือไม่	2	
4. หลักประกัน (Collateral)	10	
- ง่ายต่อการเปลี่ยนเป็นเงินสดเพียงใด	3.5	
- มีมูลค่าสูงกว่าเงินกู้เพียงใด	3.5	
- คู่สมรสของผู้กู้และผู้ค้ำประกันยินยอมหรือไม่	3	
5. เงื่อนไขต่าง ๆ (Condition)	5	
- ผู้กู้ทำงานที่ผิดกฎหมายหรือทำลายสภาพแวดล้อมหรือไม่	2.5	
- ผู้กู้ทำงานที่มีผลต่อสุขภาพของตนเองหรือไม่	2.5	

Credit Scoring	การให้กู้และเงื่อนไขเพิ่มเติม
70 คะแนนหรือต่ำกว่า	ไม่อนุญาตให้กู้
71 – 80 คะแนน	ให้กู้แต่ต้องมีหลักประกันเพิ่มเติมและต้องมีการกำกับการใช้เงินกู้
81 – 90 คะแนน	ให้กู้และอาจมีหลักประกันเพิ่มเติมและต้องมีการกำกับการใช้เงินกู้
91 คะแนนขึ้นไป	ให้กู้

หมายเหตุ คณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสหกรณ์ สามารถนำตัวอย่างการให้คะแนนความเชื่อถือ (Credit Scoring) ไปปรับใช้ โดยสามารถกำหนดรายละเอียด ในการให้คะแนนความน่าเชื่อถือ ให้มีความชัดเจนมากกว่าตัวอย่างข้างต้นได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง การจัดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

โอกาสเกิดความเสี่ยง	ความถี่โดยเฉลี่ย	ระดับ
สูงมาก	1 เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า	5
สูง	มากกว่า 1-6 เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน 5 ครั้งต่อปี	4
ปานกลาง	1 ปีต่อครั้ง	3
ต่ำ	2-3 ปีต่อครั้ง	2
ต่ำมาก	5 ปีต่อครั้ง	1

ตัวอย่าง การจัดระดับผลกระทบทางการเงิน

โอกาสเกิดความเสี่ยง	ร้อยละของกำไรสุทธิ ที่ได้ต่อเป้าหมาย	คิดเป็นจำนวนเงิน	ระดับ
สูงมาก	มากกว่า 20%		5
สูง	มากกว่า 15 % - 20 %		4
ปานกลาง	มากกว่า 10 % - 15 %		3
ต่ำ	มากกว่า 5 % - 10 %		2
ต่ำมาก	ไม่เกิน 5 %		1

กรณีตัวอย่าง สอ. กำหนดเป้าหมายกำไรสุทธิ 200 ล้านบาท

โอกาสเกิดความเสี่ยง	ร้อยละของกำไรสุทธิ ที่ได้ต่อเป้าหมาย	คิดเป็นจำนวนเงิน	ระดับ
สูงมาก	มากกว่า 20%	มากกว่า 40.00 ล้านบาท	5
สูง	มากกว่า 15 % - 20 %	30.00 – 40.00 ล้านบาท	4
ปานกลาง	มากกว่า 10 % - 15 %	20.00 – 30.00 ล้านบาท	3
ต่ำ	มากกว่า 5 % - 10 %	10.00 – 20.00 ล้านบาท	2
ต่ำมาก	ไม่เกิน 5 %	ไม่เกิน 10.00 ล้านบาท	1

ตัวอย่าง การจัดระดับผลกระทบทางด้านชื่อเสียง

ผลกระทบ	ขอบเขตของการรับรู้					ระดับ
	สอ.	สมาชิก	สอ.อื่น	วงการ สอ.	มวลชน	
สูงมาก	✓	✓	✓	✓	✓	5
สูง	✓	✓	✓	✓		4
ปานกลาง	✓	✓	✓			3
ต่ำ	✓	✓				2
ต่ำมาก	✓					1

ผังจัดสถานะความเสี่ยง (Risk Profile)

จากตัวอย่างแผนบริหารความเสี่ยงตั้งแต่หน้า 1 – 23 สามารถนำข้อมูลมาจัดผังสถานะความเสี่ยงได้ดังนี้

ผลกระทบ

สูงมาก	5	M	M	H	VH	VH	
สูง	4	L	M	H	VH	VH	
ปานกลาง	3	L	L	M	H	H	
ต่ำ	2	VL	VL	L	M	M	
ต่ำมาก	1	VL	VL	VL	L	L	
		1	2	3	4	5	
		ต่ำ	ต่ำ	ปาน	สูง	สูงมาก	โอกาสเกิด
		มาก		กลาง			

วัตถุประสงค์ 20 ข้อ

ปัจจัยเสี่ยง 50 ข้อ

ก่อนการควบคุม

VH	8	ปัจจัยเสี่ยง	1.2.1 1.3.1 1.4.1 2.1.4 2.1.8 2.2.2 4.1.3 4.1.4
H	9	ปัจจัยเสี่ยง	3.7.2 4.1.1 4.1.2 4.2.1 4.3.1 4.3.2 4.3.3 5.1.2 5.4.1
M	26	ปัจจัยเสี่ยง	1.1.1 1.1.2 2.1.1 2.1.2 2.1.3 2.1.6 2.1.7 2.2.1 2.2.3 2.2.4 3.1.1 3.1.2 3.1.3 3.2.1 3.3.1 3.3.2 3.4.1 3.4.2 3.4.3 3.5.1 3.6.1 3.7.1 5.1.1 5.2.3 5.2.5 5.3.1
L	5	ปัจจัยเสี่ยง	2.1.5 5.2.1 5.2.2 5.2.4 5.3.2
VL	2	ปัจจัยเสี่ยง	2.3.1 3.8.1

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมออนไลน์ผ่าน Zoom Meeting
เพื่อหารือและร่วมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะแผนบริหารความเสี่ยงสหกรณ์ออมทรัพย์
วันพุธ ที่ 30 พฤศจิกายน 2565

1. นายอนันต์ ชาตธูประชีวิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นายนคร เทพหนู	ประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคใต้
3. นายสันติชัย บัวทอง	ประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคเหนือ
4. ดร.ณสรวง ก้อนวิมล	ประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. นายสุรัตน์ จันทร์วันเพ็ญ	รองประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคกลาง
6. นายสุริยะ ชมศรีเมฆ	ประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคตะวันตก
7. นายณัฐกร แก้วดี	ประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกภาคตะวันออก
8. พล ร. ท. บงกช ผาสุข	รองประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1
9. นายเอนก นาคดีลก	รองประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1
10. นางดวงเดือน สายสมบัติ	กรรมการและเลขานุการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1
11. ผศ.ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์	รองประธานกรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2
12. นายสุรศักดิ์ เบญจรัฐพงศ์	กรรมการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2
13. นางโชติกา บุญรังศรี	กรรมการและเลขานุการเขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิกกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2

รายชื่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และที่ปรึกษา

รศ.ทพ. สุรินทร์ สุอำพันธ์
ที่ปรึกษา

นายสุรจิตต์ แก้วชิงดวง
ที่ปรึกษา

นางสาวอรุณี วงศ์ราชน
ที่ปรึกษา

นางอากาศ ไหลนานานุกูล
ที่ปรึกษา

นายชูเกียรติ เกษมสุข
ที่ปรึกษา

พล.ต.ท. วรวิทย์ ลิปิพันธ์
ประธานอนุกรรมการ

นายโกวิท เกตุงาม
อนุกรรมการ

ว่าที่ ร.ต.ดร.ชัยรักษ์ ดีปัญญา
อนุกรรมการ

นายบุญธรรม เดชบุญ
อนุกรรมการ

นายธงชัย วิทยาอนุกรณ
อนุกรรมการ

นายทวิช ศรีสวัสดิ์
อนุกรรมการ

นายสามัคคี เดชกล้า
อนุกรรมการ

ร.ต.อ. สุวิทย์ มากด้วง
อนุกรรมการ

นายสมยศ เสาวคนธ์
อนุกรรมการ

นายพรศักดิ์ คุณวุฒิมโหรรม
อนุกรรมการ

นายวิทยา ประเทศ
อนุกรรมการและเลขานุการ

รายชื่อฝ่ายจัดการ ชสอ.

รายชื่อเจ้าหน้าที่

ดร.สมนึก บุญใหญ่
ผู้จัดการใหญ่

นางประภาสร ทิพย์ดี
รองผู้จัดการใหญ่
สำนักธุรกิจ

นายนลทวัช สมานธิ
รองผู้จัดการใหญ่
สถาบันพัฒนาบุคลากร
และความมั่นคงของสหกรณ์

นางสาวพจนา วาสิรัตน์
รองผู้จัดการใหญ่
สำนักบริหารงาน

นางสาววราพร สุดโต
ผู้จัดการฝ่ายวางแผนและวิจัย

นางสาวนิชานันท์ สุวรรณย์
หัวหน้าแผนกวางแผน

นายมารุต รุจิศักดิ์
หัวหน้าแผนกวิจัยสถาบัน

นางสาวอติพร เลือดไทย
เจ้าหน้าที่วางแผน